

Miljödepartementet
Klimatenheten
m.remissvar@regeringskansliet.se
emi.hijino@regeringskansliet.se

Remissvar remiss av SOU 2020:4 Vägen till en klimatpositiv framtid

Linköpings universitet bifogar följande synpunkter på remissen SOU 2020:4 "Vägen till en klimatpositiv framtid" som utarbetats av Centrum för klimatpolitisk forskning (CSPR) vid Linköpings universitet (LiU).

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har CSPR följande synpunkter på remissen:

CSPR:s uppdrag är att ta fram kunskap, underlag och metoder för klimatarbetet i Sverige och internationellt. Arbetet organiseras inom fem forskningsområden: klimatomställning; klimatsårbarhet, -anpassning och -förändring; klimatvisualisering, kommunikation och beslutsstöd; mätning och ansvar för växthusgaser samt förståelser och kultur.

Eftersom en av våra forskare har biträtt utredningen som expert, har CSPR valt att inte kommentera betänkandet i detalj. Vi lämnar här istället ett antal övergripande synpunkter.

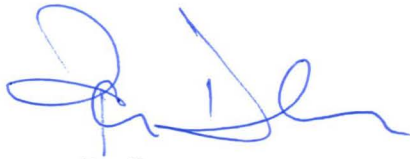
- 1) CSPR delar utredningens bedömning att Sveriges ambition att nå negativa utsläpp av växthusgaser efter 2045 både kräver omfattande utsläppsminskningar och kompletterande åtgärder i form av negativa utsläppstekniker. Vi menar dock att det utifrån forskningen finns skäl att förhålla sig försiktig till potentialen av de senare. Om de 'klimatpositiva' effekterna av negativa utsläppstekniker tecknas in för tidigt, ser vi en risk att tempot, omfattningen och ambitionen i Sveriges klimatomställning bromsas upp.

2) CSPR noterar också att det är stor skillnad mellan de kompletterande åtgärder som analyseras i betänkandet, både avseende kostnader, vetenskapliga osäkerheter och socio-ekonomiska risker. Det är därför viktigt att differentiera mellan olika negativa utsläppstekniker i den fortsatta klimatpolitiska diskussionen och därmed klargöra de vägval som Sverige står inför. T ex:

- Kolinlagring i skog och mark presenteras i utredningen som en beprövad och kostnadseffektiv klimatpolitisk strategi som kan generera flera samhälleliga mervärden (ex ökad biomassaproduktion, förbättrad markanvändning). Forskning har dock pekat på osäkerheter i den långsiktiga klimatnyttan (ex kolsänkans permanens) och målkonflikter med andra skogspolitiska värden så som biologisk mångfald och rekreation.
- Bio-CCS är en betydligt mer kostsam och oprövad negativ utsläppsteknik. Vi delar bedömningen att en infrastruktur för infångning, transport och lagring av punktutsläpp av biogen CO₂ kräver omfattande offentliga investeringar, riskanalyser och tillståndsprövningar (innanför och utanför Sveriges gränser).
- Verifierade utsläppsminskningar i andra länder är en beprövad men omstridd klimatpolitisk strategi vars funktion inom ramen för Parisavtalet ännu är oklar. Erfarenheterna från Kyotoprotokollets mekanism för ren utveckling pekar på en rad problem med denna typ av kompletterande åtgärder, så som risken för dubbelräkning av utsläppsminskningar, bristande transparens och ansvarsutkrävande, liksom negativa effekter på lokalsamhällen och ekosystem i globala Syd.

3) Om avsikten med de kompletterande åtgärderna är att öka Sveriges trovärdighet som föregångsland inom klimatområdet, är det viktigt att de negativa utsläppsteknikernas risker, osäkerheter och målkonflikter noga övervägs. Den vetenskapliga litteraturen ger inga entydiga svar om vilka tekniker som är mest lovvärda, utan synliggör de olika utmaningar om strävan efter negativa utsläpp kan föra med sig. Vi delar utredningens slutsats att dessa utmaningar inte ska hindra Sverige från att agera, men menar att ett snabbt genomförande av kompletterande åtgärder inte får ske på bekostnad av en ambitiös och genomgripande fossilfri omställning av det svenska samhället.

Synpunkterna har utarbetats av föreståndare Eva Lövbrand och medarbetare vid Centrum för klimatpolitisk forskning (CSPR).

Per Dannetun
Forskningsdirektör
Biträdande universitetsdirektör
Linköpings universitet

Kopia till:

Universitetsledningen
Prefekt Per Gyberg
Universitetslektor och föreståndare CSPR Eva Lövbrand
Internrevisionen
Lokala fackliga organisationen
LiU Nytt
Registrator (originalhandling)